

FIGYELŐSZOLGÁLAT

Ebben a rovatban folyamatosan közöljük a külföldi szaklapokban megjelent, műszaki könyvtárakat érdeklő folyóiratcikkek és megjelent könyvtártudományi és dokumentációval foglalkozó szakkönyvek rövid ismertetését.

K Ö N Y V S Z E M L E

002:658.542:657.47

MATHIEU, Joseph - BARLEN, Sigrid: Richtwerte für Zeitaufwand und Kosten von Dokumentationsarbeiten. Köln-Opladen, 1958, Westdeutscher Verl. 54 p. /Forschungsberichte des Wirtschafts- und Verkehrsministeriums Nordrhein-Westfalen Nr.636./

A vállalati dokumentációs részlegnek kb. fél-egy év kifizetési időre van szüksége, hogy tájékoztatásra teljesen képessé váljék. Egyedül a tervezés 2-3 hónapi időt igényel. Ezalatt az idő alatt kell a megfelelő osztályozási rendszert kiválasztani vagy megalkotni, a megfelelő táblázatokat és mutatókat elkészíteni. Egy-két évig is eltarthat, míg kartonjai és egyéb gyűjteményei annyi anyagot fognak tartalmazni, hogy abból meghatározott kérdések szakirodalmáról hasznos áttekintés szereshető.

Több dokumentációs szerv munkájának tapasztalatait egybevetve, az egyes főbb munkákra általában a következő időigények állapíthatók meg:

egy-egy folyóiratszám átnézése a referálásra kijelölés szempontjából laponként 10-12 /cikkenként 3-4/perc;
egy referátum elkészítése /megfelelő szak-
tudást és nyelvismeretet feltételezve/ 25-30 perc;
egy-egy referátum osztályozása, átlag 3-4
jelzetet véve címenként 3-4 perc.

Általában az összes munkáknál 10-20 %-os pihenőidővel számolnak.

A továbbiakban a készen kapott dokumentációs szolgáltatások átválogatásához és lerakásához szükséges időráfordítások elemzésével és a fénymásoló eljárások gazdaságosságának legkülönbözőbb kérdéseivel foglalkozik.

B.S.

MÓDI Mihály: Az Északdunántúli Áramszolgáltató Vállalat műszaki könyvtárának története. Bp. 1959. OMK. 72 p.

Az OMK 1958-ban a műszaki termelési könyvtárhálózat dolgozói részére öt tárgykörben /könyvtári és dokumentációs munkák, könyvtártörténet stb./ pályázatot hirdetett. A beérkezett 36 tanulmány-pályaművet külön e célra alakított bizottság értékelte és 7-et pénzjutalomban részesített.

Fent közölt című tanulmányával dr. Módi Mihály nyerte el az első helyezést, és ezt a díjnyertes pályaművet az EDÁSZ, a Nehézipari Könyvtári Hálózati Alközpont és az OMK közösen kiadták.

Az 1959 decemberében napvilágot látott, tetszetős külsejű, rotaprint eljárással 1000 példányban 72 oldal terjedelemben előállított kiadvány felöleli az EDÁSZ valamennyi jogelődjét, valamint műszaki könyvtárának történetét egész 1958. dec. 31-ig. A tanulmány 3 fő fejezetben tárja fel anyagát: az első fő fejezet az Északdunántúli Áramszolgáltató Vállalat alapításával, a második az EDÁSZ jogelődeivel /Magyar Ágyugyár Rt., Győri Ipartelepek Rt., Országos Villamosművek Rt., Állami Villamosenergia Szolgáltató Vállalat, Győr város üzemei/ foglalkozik, a harmadik fő fejezet a műszaki könyvtár történetét két részre bontja: a könyvtár alapításától 1952. dec. 22-ig és 1952. dec. 22-étől 1958. dec. 31-ig. Az utóbbi részletesen ismerteti a könyvtár működési körülményeit /elhelyezés, berendezés stb./, majd kitér a könyvtár általános jellemzésére, az állománygyarapítás, feldolgozás kérdéseire. Közli a könyvtár szabályzatát, megemlíti a könyvtárosi tapasztalatszerét, könyvtára propaganda módszereit, a könyvtáros versenyt. Gondosan elemzi könyvállománya fejlődését, amit számos statisztikai táblázattal egészít ki. Ugyancsak bemutatja a folyóiratokat bel és külföldi, valamint nyelvi csoportosításban; külön jegyzéken sorolja fel a könyvtárnak járó folyóiratok címeit, amelyekről országonkénti összesítést is ad.

A könyvtár fordítási szolgáltatásairól is képet nyerünk. Külön fejezetet szentel az olvasóknak - szám és foglalkozás szerint-, továbbá a kölcsönzési forgalomnak; táblázatban dolgozza fel az 1958. évi kölcsönzések nyelvi megoszlását /könyv és folyóirat/, a fordítások, fotokópiák és a könyv- és folyóirat kölcsönzések önköltségének alakulását.

Bemutatja az EDÁSZ 5 vidéki üzletigazgatósága letéti könyvtárának helyzetét szintén táblázati kiegészítésekkel. Foglalkozik a műszaki könyvtár dokumentációs tevékenységével, az OMK-val való kapcsolatával /felsorolja, hogy milyen szolgáltatásokat vesznek igénybe/, részletezi a műszaki könyvtár könyvei alapján megvalósított ujitásokat.

Befejezésül összefoglalja a műszaki könyvtár legközelebbi teendőit, és közli 1959. évi munkatervének vázlatát.

Megállapíthatjuk, hogy a kiadvány mind tartalmában, mind formájában alapos, gondosan kivitelezett, színvonalas munka, hiven tükrözi a könyvtár figyelemreméltó szakmai tevékenységét. Elolva-

sását figyelmébe ajánljuk valamennyi műszaki könyvtárosnak, sok jó ötletet, hasznos tapasztalatot nyerhetnek belőle.

Dr. Módi Mihály, könyvtára történetének megírásával példát mutatott, amelynek követése kívánatos lenne, annál inkább, mert a magyar műszaki könyvtárügy történetét még nem irták meg, ehhez előbb feltétlenül az egyes könyvtárak történetének feltárására van szükség.

D.É.

+ . + . + . + . +

910.2:023.5 /439/ /079.3/

Külföldi tanulmányutak 1958. Lektorálta és szerkesztette GERŐ Gyula. Bp. 1959, OKT. 198 p. /Könyvtárosok tapasztalatcsereje. 2./

A kötet két fő részre oszlik: az első rész országok szerinti csoportosításban közli a meglátogatott könyvtárakról szóló beszámolókat; a második rész pedig a nemzetközi konferenciákról ad tájékoztatást.

Az első részben az alábbi könyvtárakról, illetve az alábbi országok könyvtárügyéről olvashatunk: az osztrák nemzeti könyvtár periodika részlege; a bolgár nemzeti könyvtár és bibliográfiai intézet, bolgár szakszervezeti könyvtárak; a csehszlovák könyvtárosok II. országos kongresszusa, csehszlovák tudományos könyvtárak, a prágai városi könyvtári hálózat; a holland nemzeti könyvtár és a hágai békepalota könyvtára; az NDK nagykönyvtárai, német nagykönyvtárak különgyűjteményei; szovjet gyermekkönyvtárak, áttekintés a szovjet könyvtárügyről.

A második rész a következő konferenciákról szóló beszámolókat közli: Európa nemzeti könyvtárainak bécsi konferenciája; a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet dokumentációs bizottságának VII. teljes ülése /Hága/; a Német Dokumentációs Társaság jubiláris ülésszaka /Köln/; nemzetközi konferencia az egyetemi könyvtárosképzésről /Prága/; könyvtárügyi folyóiratok tárgyában tartott értekezlet /Prága/.

Az 1957. évi tanulmányutakról összeállított kötetel összehasonlítva, elsősorban a kétszeresére hűvekedett terjedelem tűnik fel, ami örvendetes jele egyrészt a tapasztalatcsere-látogatások megélénkülésének, másrészt a beszámoló-jelentések nagyobb terjedelemben való közlésének. A "mennyeségi" gyarapodáson kívül minőségi változást is észrevehetünk: a tanulmányutakon résztvett könyvtárosok nemcsak egyszerűen rögzítik tapasztalataikat, hanem /sajnos, elég rövid/ értékelő, összehasonlító következtetést és tanulságot is levonnak a látottakból.

A közel 200 oldalas kötet megérdemelt volna egy tárgymutatót, de ha már erre nem volt lehetőség, legalább tartalomjegyzéket! Az 1957. évi kötetben előforduló sajtóhibák jegyzékét célszerűbb lett volna külön lapon mellékelni. E hiányosságoktól eltekintve a kötet gondos szerkesztői munkáról tanuskodik.

- . - . - . - . -

Gy.P.